

Lausunto

20.10.2025

Asia: VN/27997/2023

Lausuntopyyntö Kansallisesta ruokastrategiasta 2040

Luku 3.1: Reiluus ja kannattavuus

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.1: Kannattavuus ja reiluus

Ruokajärjestelmän yritysten kannattavuus sopii hyvin hyvin kansallisen ruokastrategian keskeiseksi tavoitteeksi. Strategian valmistelussa on hyvä tunnistaa ja korostaa, että ruokajärjestelmän kannattavuus rakentuu yksittäisten yritysten kannattavuudesta. Ruokajärjestelmän yritysten tulevaisuuden näkymässä on samoja haasteita, kuin muillakin yrityksillä. Yrittäjistä merkittävä osa on lähellä eläköitymistä. Kannattavan yritystoiminnan jatkumisen edellytyksenä on onnistunut yrityksen omistajanvaihdos. Onnistuneiden omistajanvaihdosten peruselementtejä ovat kannattavat ja myyntikuntoiset yritykset ja ammattimainen toteutus. Yrittäjillä itsellään on harvoin omistajanvaihdoksista kokemusta ja niiden toteuttamisessa vaadittavaa osaamista. Yritysten omistajanvaihdosten onnistumisen todennäköisyys kasvaa merkittävästi, kun hyödynnetään yritysvälittäjien ja -neuvojen palveluja.

Strategisiin tavoitteisiin voisi lisätä yhden kohdan.

Strateginen tavoite x. Ruokajärjestelmän yritysten onnistuneet omistajanvaihdokset

Ruokajärjestelmän yritysten tulevaisuutta turvataan ammattimaisesti toteutetuilla yritysten omistajanvaihdoksilla. Omistajanvaihdosten myötä merkittävästä osasta yrityksiä tulee kasvuyrityksiä, vastuullisuuden ja vihreä siirtymän osaaminen päivittyä ja digitalisaation mahdollisuuksia hyödynnetään aikaisempaa monipuolisemmin.

Strateginen tavoite 1: Arvonlisä jakautuu aiempaa tasaisemmin ruokaketjussa

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 2: Ruokavienti ja kansainvälinen kilpailukyky kasvaa

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 3: Ruoka-ala on houkutteleva ja reilu

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 4: Tuotantoeläinten hyvinvointi lisääntyy ja lisää väliotsikko

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 5: Reilu datatalous luo arvoa ruokajärjestelmään

Huomioita ja havaintoja

-

Luku 3.2: Huoltovarmuus

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.2: Huoltovarmuus

-

Strateginen tavoite 1: Riskienhallinta vahvistuu ruokajärjestelmässä

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 2: Ruuantuotannon jatkuvuus turvataan

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 3: Tuotantopanosten omavaraisuusaste nousee

Huomioita ja havaintoja

-

Luku 3.3: Luonnon kantokyky

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.3. luonnon kantokyky

-

Strateginen tavoite 1: Ruokaketjun ilmastovaikutukset vähentyvät

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 2: Luonnon monimuotoisuus lisääntyy ja luonnontila paranee

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 3: Ravinnepäästöt vähentyvät ja peltojen vesitalous paranee

Huomioita ja havaintoja

-

Luku 3.4: Ruokakulttuuri ja hyvinvointi

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.4. Ruokakulttuuri ja hyvinvointi

-

Strateginen tavoite 1: Kotimaisten elintarvikkeiden käyttö lisääntyy ja ymmärrys ruokajärjestelmästä vahvistuu

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 2: Mahdollisuus terveelliseen ruokaan lisääntyy

Huomioita ja havaintoj

-

Strateginen tavoite 3: Ruoka on osa rikasta ja elävää ruokakulttuuria

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 4: Yhteisöllisyys ruuan ympärillä kasvaa ja vahvistaa hyvinvointia

Huomioita ja havaintoja

-

Luku 4: Kehitettävät valmiudet

Huomioita ja havaintoja lukuun 4 Kehitettävät valmiudet

4. Kehitettävät valmiudet

Toiseksi viimeistä kappaletta voisi täsmentää esim. seuraavasti.

Osaamisen, oppimisen ja muutosvalmiuden vahvistaminen luo pohjan kestäväälle kasvulle ja uudistuvalla yrittäjyydelle. Investointikykyä on tuettava moni- puolisilla rahoitusratkaisulla, jotka mahdollistavat yritysten omistajan- ja sukupolvenvaihdoksia, uusien yrittäjien saamisen alalle ja pitkäaikaista arvonluontia.

4.3: Kolmannen lauseen voisi täsmentää kuuluvaksi seuraavasti.

Eryistä huomiota on kiinnitettävä yritysten omistajan- ja sukupolvenvaihdosten mahdollistamiseen ja maatalouden investointien ja rahoituksen varmistamiseen.

4.4: Toisen lauseen voisi täsmentää seuraavasti.

Metsäteollisuuden sivuvirrat, yritysten omistajan- ja sukupolvenvaihdokset, energiainnovoinnit ja dataosaaminen voivat tarjota ratkaisuja myös ruokasektorille, kun ekosysteemit rakennetaan toimiviksi ja yhteensopiviksi.

Muuta kommentoitavaa

Muita huomioita strategiasta.

Tämä on jo nyt harvinaisen ammattimaisesti valmisteltu ja onnistunut luonnos. Menestystä strategian viimeistelytyöhön.

Tall Juha
Suomen Yritysvälittäjän ja Omistajanvaihdosasiantuntijain Liitto ry (SYVL)